

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4474/2022
11.10.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Јакимов, адвокат из ..., против туженог „Centrosinergija“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Божур Лакетић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 901/22 од 08.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 901/22 од 08.04.2022. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 2744/13 од 20.09.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 901/22 од 08.04.2022. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 2744/13 од 20.09.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се поништи решење туженог бр. .. од 15.04.2013. године и којом је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 264.750,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. и 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 7211...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на пословима радног места возач Решењем директора туженог број .. од 15.4.2013. године тужиоцу је отказан уговор о раду, због учињених повреда радне обавезе и то из одредбе члана 63 став 1 тачка 1. - неизвршавање, неблаговремено, несавесно или немарно обављање поверених послова, тачка 2.- одбијање запосленог да обавља поверене и друге послове који одговарају његовој радној способности и знању, тачка 9.-неизвршавање одлука и налога претпостављених, тачка 23. ометања једног или више запослених у процесу рада чиме се отежава обављање послова као и повреда радне дисциплине из члана 60 став 2 тачка 1. -" да савесно, бржиљиво и благовремено обавља све послове које му повери послодавац, а који одговарају његовој радној и стручној способности, 7.-"да не омета друге запослене у раду", Правилника о раду код туженог.

У образложењу решења је наведено да је дана 23.3.2013. године, у јутарњим часовима, у просторијама магацина туженог, без претходне најаве и достављања одлуке, неколицина радника запослених на радном месту возач ... одбила да извршава своје радне обавезе у смислу редовног превоза робе, да је у спорном догађају учествовао и тужилац који је то и потврдио у својој изјави, наводећи да се тог јутра придружио својим колегама који су одбили да утоваре робу. Поред тога, тужилац је истог дана на поменутом месту заједно са колегама ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ покушао да спречи и остале запослене који нису желели да учествују у обустави рада, да обављају своје обавезе планиране тог дана, да и поред упозорења које је добио од свог претпостављеног колеге ЖЖ, менаџера транспорта, да одбијање вршења поверених послова представља озбиљно кршење радне обавезе и радне дисциплине, тужилац није поступио по налогу и на тај начин је довео у питање пословне процесе туженог који су врло осетљиви и захтевни с обзиром да подразумевају редовно снабдевање малопродајних објеката послодавца широм Србије.

Тужилац је упозорен на постојање разлога за отказ уговора о раду, дана 5.4.2013. године, на које упозорење се изјаснио негирајући своје учешће у обустави рада.

Према чињеницама утврђеним у поступку, 23.03.2013.године након што је у првом кругу развезао штампу, тужилац се вратио око 07.30 часова и затекао ситуацију да се не товари роба из магацина, да се магацину не може прићи од мноштва паркираних возила испред и да његове колеге возачи окупљени чекају и захтевају разговор са претпостављеним. Разлог је био тај што су претходног дана возачи колективно добили СМС поруку у којој је ЗЗ, менаџер логистике, навео 5 возача који ће бити санкционисани због мањка робе у пакетима, чиме се возачима ставља на знање да они сносе одговорност за садржај пакета. Као и остали, тужилац је возило паркирао. Иако се утврђује да утовар робе у возило није био могућ у таквим околностима, као тачна је прихваћена тврдња да је тужилац учествовао у спречавању других да преузимају робу, тиме што је возило паркирао испред магацина и да је учествовао у извлачењу робе једном колеги и на таквом утврђењу су засноване пресуде нижестепених судова о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоцу.

Пресудама нижестепених судова одбијен је тужбени захтев да се решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу поништи као незаконито, уз оцену да је оно донето у законито спроведеном поступку и да је тужилац учинио повреде радне обавезе које су му стављене на терет, јер је дана 23.03.2013. године одбио да преузме

робу и активно је учествовао у спречавању других возача да преузму робу, те да је тужиоцу законито отказан уговор о раду због учињених повреда радне обавезе прописаних Правилником о раду туженог и то неизвршавање, неблаговремено, несавесно или немарно обављање поверених послова, одбијање запосленог да обавља поверене и друге послове који одговарају његовој радној способности и знању, неизвршавање одлука и налога претпостављених, ометања једног или више запослених у процесу рада чиме се отежава обављање послова као и повреда радне дисциплине прописане истим Правилником.

По оцени Врховног суда, изнети закључци нижестепених судова за сада се не могу прихватити као правилни, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, 24/05, 61/05, 54/09) важећег у време доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду, док је тачком 3. наведеног члана прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

У конкретном случају, тужиоцу је отказан уговор о раду због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине, прописаних Правилником о раду туженог. Решење о отказу уговора о раду засновано је на чињеничној тврдњи да је тужилац дана 23.03.2013. године одбио да извршава своје радне обавезе у смислу редовног превоза робе и да је покушао да спречи друге возаче да преузму робу, чиме је учинио повреде садржински наведене у отказном решењу.

Нижестепени судови су закључак о учињеним повредама радне обавезе и радне дисциплине, на начин описан у отказном решењу, базирали на исказу сведока ИИ који је навео да је тужилац учествовао у спречавању других возача у преузимању робе тако што је паркирао комби испред врата где се преузимала роба и учествовао у извлачењу робе једном колеги.

Међутим, чињенице о којима су се изјаснили сведок ЈЈ и тужилац, да тужилац није био у прилици да спречава друге да утоварају робу, јер је пристигао када су се возачи већ солидарисали да одбију да возе робу, да је тада магацин већ био затворен, да робу из магацина није ни могао да преузме с обзиром да су возачи паркирали возила тако да роба није ни могла да се преузима и да није покушао да утовари робу, јер су сви чекали разговор са претпостављеним ЖЖ, указују да за сада није поуздано утврђено да ли је тужилац својим радњама и својом кривицом активно спречавао одвијање радног процеса код послодавца на начин описан у отказном решењу, будући да само присуство тужиоца на месту окупљања возача који су одбијали да возе робу и возилима спречили преузимање робе не може имати за последицу престанак радног односа. Наиме, да би постојала повреда радне обавезе и радне дисциплине, иста мора бити проузрокована конкретном радњом запосленог уз свест о недозвољености таквог понашања. Повреда радне обавезе санкционисана је отказом уговора о раду ако ју је

запослени учинио својом кривицом, што значи да је постојање кривице запосленог услов за давање отказа уговора о раду, с тим што за отказ уговора о раду није довољан сваки степен кривице већ је потребно да је запослени извршио повреду радне обавезе намерно или из крајње непажње.

Без разјашњења питања на који је начин дошло до спречавања радног процеса послодавца спорног дана, те да ли је наведено последица радњи које је предузео тужилац својом кривицом или је, када је тужилац дошао до магацина за утовар робе, већ било онемогућено преузимање робе од стране већег броја запослених, није могуће правилно одлучити о постављеном тужбеном захтеву, правилном применом материјалног права.

Наиме, како због погрешне примене материјалног права нису потпуно исправљена чињенична питања од значаја за пресуђење, а одлука о тужбеном захтеву је заснована на недовољним и нејасним разлозима, што се основано указује наводима ревизије, Врховни суд је укинуо обе нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе изложене у овом решењу и изнова ценити да ли се у радњама тужиоца стичу обележја повреда радних обавеза и радне дисциплине утврђених наведеним Правилником о раду туженог, при чему ће имати у виду да је, у смислу члана 9. Конвенције МОП-а 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца, терет доказивања да постоји ваљан разлог за престанак радног односа на послодавцу, након чега ће донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, с обзиром да иста зависи од коначног исхода парнице.

Из наведених разлога, применом члана 416.став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић